

Nordiske doktorgradsstudenter i olympiske omgivelser

I 2009 er det 50 år siden tannlegeutdanningen i Oslo ble eget universitetsfakultet. Som ledd i markeringen ble det arrangert en nordisk konferanse for doktorgradsstudenter innen odontologi. Det foregikk på Lillehammer i midten av februar – ganske nøyaktig 15 år etter OL-åpningen i byen. Til og med været viste seg fra den samme flotte og gnistrende kalde siden som dengang.

Doktorgradsstudenter følger idag oftest et organisert ph.d.-studium der egen forskning er den viktigste komponenten som muner ut i en avhandling og disputas (doktorgradsprøve). Oftest er doktorgradsstudentene ansatt som stipendiater ved universitetene. Dagens ordning er basert på en organisert forskerutdanning (se faktaboks). Dette er et system som er felles for mange land, inkludert de nordiske.

Faglig bredde

Det var nærmere 70 doktorgradsstudenter på konferansen. De aller fleste var fra Oslo, men det var god deltakelse også fra både Bergen og Tromsø. Forholdsvis mange var fra Sverige, og noen fra Danmark og Finland.

Kandidatene representerte et svært stort spenn i forskningstema; fra høyteknologiske undersøkelser av implantatoverflater til forskning på munnhelse i Uganda. Hovedtemaene for konferansen var opprinnelig satt til å være biofilm, benoppbygging og osseintegrering. Disse temaene var ikke like aktuelle for alle, men flere av deltakerne sa at det uansett var verdifullt å kunne treffes og etablere kontakter med forskningsmessig likesinnede.

Det var forholdsvis få prosjekter innen pasientnær forskning og forebyggende virksomhet. Dette kan henge sammen med at kliniske prosjekter kan være tidkrevende, og at det er et stramt tidsskjema for forskerutdanningen.

Stort behov for forskerutdannede

Forskningsdekanen ved Oslo-fakultetet, Bjørn Øgaard, var vert for konferansen. Både han og Jan Ekstrand fra Karolinska institutet i Stockholm var enige om at doktorgradsutdannede personer trengs i odontologi. Ekstrand er tidligere prodekan for forskerutdanningen ved Karolinska institutet. Universitetene har stort behov for å rekruttere lærere, og i akademiske universitetsstillinger er det et krav å ha doktorgrad.

I Norge er det forholdsvis god finansiering av doktorgradsutdanning, med mange stipendiatstillinger, men det er en utfordring å få rekruttert unge personer med odontologisk bakgrunn. Den nye norske ordningen med mulighet for et parallell-løp for klinisk spesialisering og doktorgradsutdanning (dobbeltkompetanse) vil kunne øke odontolog-rekrutteringen. I Sverige kan det være vanskelig å få finansiering av stipendiatstillinger generelt, forteller Jan Ekstrand.

I den utøvende tannhelsetjenesten, og spesielt de kommende kompetansesentrene i Norge, vil det bli behov for forskerutdannede personer. Intensjonen er at tannhelsehelsetjenesten skal drive forskning, men i Norge er dette foreløpig et noe vagt politisk ønske. I Sverige er det en realitet ved odontologiske kompetansesentre som har forskerutdannede personer, og som kan samarbeide med universitetene om forskerutdanning, spesielt innen kliniske områder.

Den nordiske dimensjonen er viktig

Det nordiske samarbeidet har hatt avtakende oppmerksomhet i de seneste årene. Det er orienteringen mot EU som har dominert. Jan Ekstrand var opptatt av at tiden nå var kommet for igjen å satse mer på det nordiske samarbeidet. Det nordiske området mange felles odontologiske problemstillinger

Noen av deltakerne ved den nordiske konferansen for doktorgradskandidater innen odontologi. Her er de på vei til akebakken i Lillehammer i en av friluftspausene i fagprogrammet.

Forskningsdekan Bjørn Øgaard (th) fra Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo var vert for konferansen for doktorgradsstudenter på Lillehammer. Professor Jan Ekstrand (tv) er tidligere prodekan for forskerutdanning ved Karolinska institutet. De to var enige om at det vil bli økende etterspørsel etter folk med forskerutdanning innen odontologi.

som vil tjene på en samordning innen forskning. Her – som ellers – er det et spørsmål om å finne penger til slikt. Kanskje burde de odontologiske dekanene og instituttlederne satse mer på

det nordiske samarbeidsfeltet framover?

Tekst og foto: Nils Roar Gjerdet

Faktaboks

Ph.d.-utdanning

Den akademiske graden *ph.d.* (philosophiae doctor) er den høyeste graden som gis i utdanningssystemet. Ph.d.-utdanningen er en organisert forskerutdanning som består av en opplæringsdel, en avhandling og en doktorgradsprøve (disputas). De vanligste andre akademiske gradene er *master*, som er utdanning på minst fem år og *bachelor* som har et utdanningsløp på tre år. Tannlegeutdanningen er et masterstudium («profesjons-master») og den treårige tannpleierutdanningen er et bachelor-studium.

Dobbeltkompetanse betyr at man har både en klinisk spesialisering og doktorgrad. I Norge er det i ferd med å bli organisert slik kombinasjonsopplæring.